

Zwerfkatten, kunnen we ze redden?

Er leven op de aarde, ook in Nederland, heel veel katten op straat. Ze hebben geen baasje en heten 'zwerfkat'. Hoe kan dat en wat kan de mens eraan doen? Carien Radstake van (Stray) Animal Foundation Platform zet in dit artikel helder uiteen hoe zwerfkatten ontstaan en het probleem kan worden opgelost.

Zwerfkatten in Nederland

In Nederland leven anno 2012 zo'n 3,5 miljoen katten. Veel van deze katten zijn zwerfkatten. Het precieze aantal zwerfkatten is echter niet bekend. Wel is duidelijk dat het aantal zwerfkatten jaarlijks toeneemt en dat er elk jaar zo'n 100.000 katten in een opvang terecht komen. Er zijn allerlei redenen dat een kat een zwerfkat wordt: het dier is niet meer gewenst in de gezinssituatie, het dier wordt bij een verhuizing achtergelaten, door de kat niet te steriliseren blijven er kittens komen die leuker zijn dan de moeder, eigenaren hebben het geld niet meer over voor de verzorging of hebben grote financiële problemen, katten maken rommel, mensen willen de kattenbak niet meer verschonen, het kost geld om een kat in het asiel af te geven etc.

Het ontstaan van zwerfkatten

Mensen maken van katten zwerfdieren. Ze beseffen vaak onvoldoende dat door het niet steriliseren of castreren er elk jaar nesten kittens geboren worden die vervolgens door de grote aantallen - niet meer verzorgd kunnen worden. Want de kittens groeien op en worden vruchtbare katten die allemaal zelf ook weer kittens krijgen. Er zijn zoveel zwerfkatten in de wereld, dat niemand schattingen durft te maken hoeveel zwerfkatten er in de wereld leven. De aantallen zwerfkatten zijn hoger, naarmate een land armer is. Ook in Nederland leven behoorlijk veel zwerfkatten...

Carrying capacity

De natuur kent een evenwicht in de omvang van het aantal dieren wat in een bepaald gebied kan leven. Dit evenwicht wordt draagkracht of 'carrying capacity' genoemd. De leefomstandigheden worden bepaald door de hoeveelheid voedsel, de hoeveelheid water en de beschikbare leefruimte. In dichtbevolkte gebieden zorgt de mens vaak ongemerkt voor de gunstige leefomstandigheden voor een zwerfpopulatie katten.

Het zinloze van het doden van zwerfdieren

Het doden van zwerfdieren heeft geen enkel effect op de grootte van de populatie zwerf-dieren. Zodra een zwerfdier is afgemaakt, zal zijn of haar plek worden ingenomen door een ander zwerfdier op basis van de carrying capacity. Talloze wetenschappelijke studies van internationale organisaties tonen aan dat het afmaken van zwerfdieren ('culling') zinloos is.

Zwerfkatten opsluiten in asielen

Bekeken vanuit een structurele oplossing voor de zwerfdieren overschotten, heeft het opsluiten van katten voor het verkleinen van de straatpopulaties geen zin. Zodra dieren zijn opgenomen in een asiel, wordt de straatplek ingenomen door een nieuw zwerfdier. Een asiel geeft voor het opgenomen dier zekerheden als de beschikking over water, voedsel en een schuilplek. Het valt te betwisten of een asioldier een kwalitatief prettig leven kan leiden.

Zwerfkatten emigreren

Door dieren naar Nederland te brengen, wordt het individuele dier een gouden mand geboden. Echter, er zijn miljoenen zwerfkatten in de wereld. Deze miljoenen katten kunnen simpelweg niet allemaal naar Nederland komen om geadopteerd te worden. Veel zwerfkatten zijn bovendien verwilderd geraakt. Vaak wordt geciteerd bij het naar Nederland halen van een zwerfdier: 'Je kunt niet alle dieren van de wereld redden, maar wel de wereld van dit dier'. Laten we ons de vraag stellen: kunnen we echt niet alle zwerfdieren van de wereld redden?!

De oplossing van het zwerfkatten probleem

Het grootste effect voor het verminderen van het zwerfdierenleed is het verminderen van de aantallen zwerfkatten door castratie (het weghalen van de geslachtsorganen bij poes en kater heet feitelijk castratie). Het klinkt simpel: als we zorgen dat er minder katten geboren worden, komen er minder zwerfkatten en dus is er minder zwerfdierenleed.

Het is echter een oplossing die pas effect heeft als 70% van de zwerfkatten zich niet meer kan voortplanten. Tot die tijd zal de carrying capacity de geholpen dieren vervangen door de aanwas vanuit de nesten kittens.

Educatie

Voor het castreren is het essentieel dat mensen begrijpen waarom castratie de enige oplossing is en dat dit veel minder zwaar is voor het dier dan sterven van honger door te weinig voedsel of het dood gaan door niet ziektes omdat niemand de katten verzorgd. Hiervoor is educatie nodig van de lokale bevolking (volwassenen en kinderen). Met educatie wordt simpelweg bedoeld: uitleggen waarom castratie zo belangrijk is. Als een dier gevaccineerd (tegen rabiës) en geholpen is, wordt de kat weer teruggezet zodat hij/zij de plek in de zwerfdierengroep weer kan innemen. Ook hier geldt de carrying capacity als limiterend in het aantal dieren op straat.